

Joe Abercrombie

BEST SERVED COLD

DŽO ABERKROMBIJS

LABĀK PASNIEGT AUKSTU

IZDEVNIECĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111-312.9

Ab460

Joe Abercrombie
Best Served Cold

Copyright © 2009 by Joe Abercrombie
The moral right of the author has been asserted.
All rights reserved.
Translation copyright © 2021
First published by Gollancz, London

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis. Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt bez apgāda rakstiskas atļaujas ir aizliegts.

Izdevniecība Prometejs
SIA Prometejs AB, Tīlta ielā 20
www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojusi *Santa Andersone*
Redaktore *Kristīne Zute*

© Tulkojums latviešu valodā, izdevniecība *Prometejs*
ISBN 978-9934-553-21-9
Grāmata iespiesta SIA Jelgavas tipogrāfija

Greisai

Kādudien tu šo lasīsi
un jutīsies nedaudz noraizējusies

Benna Murkato izglābj dzīvību

Saullēkts sārtojās nelāgā asiņu krāsā. Tas iznira no austrumiem, notraipīja tumšās debesis sarkanas un izgaismoja mākoņu lēkšķes ar zagtu zeltu. Ceļš zem tā vijās kalnup uz Fontedzarmo cietoksni — smailu torņu biezokni, ogļmelnu uz ievainoto debesu fona. Saullēkts bija sarkans, melns un zeltains.

Viņu profesijas krāsās.

“Šorīt tu izskaties sevišķi skaista, Monza.”

Viņa nopūtās, it kā tā būtu nejaušība. It kā nebūtu stundu posusies spoguļa priekšā. “Fakti ir fakti. Lai tos konstatētu, nekāds talants nav vajadzīgs. Tu tikai pierādi, ka neesi akl.” Viņa nožāvājās, izstaiņājās segļos un lika viņam vēl brītiņu pagaidīt. “Bet es paklausīšos vēl.”

Viņš trokšņaini nokrekšņinājās un pacēla roku kā slikts aktieris, kurš gatavojas teikt lielo runu. “Tavi mati ir kā... spīdīgas sabuļādas plīvurs!”

“Tu, pompozais āksts. Kā tad bija vakar? Pusnakts plīvurs. Tas man patika labāk, vismaz nedaudz atgādināja dzeju. Sliktu dzeju, bet tomēr.”

“Cūcība.” Viņš samiedza acis pret debesīm. “Nu tad tavas acis mirdz kā spodri, nenovērtējami safīri!”

“Ak, tagad man sejā akmeņi, ko?”

“Lūpas kā rožu ziedlapiņas?”

Sieviete splāva, bet viņš bija gatavs un izvairījās; splāviens netrāpīja zirgam un nokrita uz sausajiem akmeņiem pie takas. “Lūk, mēslojums tavām rozēm, pakaļa. Tu vari labāk.”

“Ar katru dienu arvien grūtāk,” viņš nomurmināja. “Tev ļoti pietāv dārgakmens, ko nopirku.”

Viņa pacēla labo roku, lai to aprīnotu, — mandeles izmēra rubīnu, kurš pirmajos saules staros spīguļoja kā vaļēja brūce. “Esmu saņēmusi arī sliktākas dāvanas.”

“Tas pietāv tavam ugunīgajam temperamentam.”

Viņa nosprauslājās. “Un manai asiņainajai reputācijai.”

“Pie joda tavu reputāciju! Nekas cits kā pamuļķu plāpas! Tu esi sapnis. Vīzija. Tu izskaties kā...” Viņš uzsita knipi. “Kā pati kara dieviete!”

“Ak tad dieviete?”

“Kara. Vai patik?”

“Iztikšu. Ja varēsi kaut puslīdz tik labi bučot grāfa Orso pakaļu, varbūt dabūsim pat piemaksu.”

Benna savilka lūpas tūtiņā. “No rīta nekas man neiet pie sirds tik ļoti kā viņa ekselences bagātā, apaļā pēcpuse. Tā garšo pēc... varas.”

Uz puteklainā ceļa šņirkstēja zirgu pakavi, čīkstēja segli un žvazdēja iemaukti. Ceļš likumoja te turp, te atpakaļ. Pārējā pasaule aiz muguras grīma aizvien zemāk. Debesis austrumos no sarkanām izplūda plēsīgi sārtās. Skatam lēni pavērās upe, kas ielejā stāvās nogāzes piekājē vijās cauri rudenīgajam mežam. Zaigodama kā maršējoša armija, tā strauji un nepielūdzami plūda uz jūru. Uz Talinsu.

“Es gaidu,” viņš ierunājās.

“Ko?”

“Savu tiesu komplimentu, protams.”

“Ja tava galva uzblīdīs vēl lielāka, tā pārsprāgs.” Viņa paraustīja augšup zīda manšetes. “Un es negribu, ka tavas smadzenes nošķiež manu jauno kreklu.”

“Esmu ievainots!” Benna ķēra ar roku pie sirds. “Lūk, šeit! Vai tā tu man atmaksā par gadiem ilgo padevību, tu, bezsirdīgā kuce?”

“Kā *tu* uzdrīksties iedomāties, ka esi *man* padevīgs, zemniek? Tu esi kā tīģerim padevīga ērce!”

“Tīģerim? Ha! Lai salīdzinātu tevi ar kādu dzīvnieku, parasti izvēlas čūsku.”

“Tas ir labāk nekā tārps.”

“Padauza.”

“Gļēvulis.”

“Slepkava.”

To viņa noliegt nevarēja. Atkal iestājās klusums. Apkaltušā ceļmalas kokā treļļoja putns.

Pamazām Bennas zirgs tuvojās, un vīrietis maigi nomurmināja: “Šorīt tu izskaties sevišķi skaista, Monza.”

Tas izvilināja viņas mutes kaktiņā smaidu. Tajā pusē, kas nebija redzama ceļabiedram. “Ko lai saka. Fakti ir fakti.”

Monza paskubināja zirgu vēl vienā stāvā likumā, un nu viņu priekšā slējās citadeles ārējais aizsargmūris. Uz vārtu namu veda šaurs tilts pār galvu reibinošu aizu, kuras dibenā mirdzēdams tecēja ūdens. Tilta galā kā atvērta mute pletās arka, viesmīlīga kā kapa bedre.

“Kopš pagājušā gada nostiprinājuši sienas,” nomurdēja Benna. “Man nemaz nepatiktu mēģināt šo vietu ieņemt triecienā.”

“Neizliecies, ka tev pietiktu dūšas aplenkumā uzkāpt pa trepēm.”

“Man nepatiktu teikt kādam citam, lai ieņem šo vietu triecienā.”

“Neizliecies, ka tev pietiktu dūšas dot pavēli.”

“Man nepatiktu noskatīties, kā tu kādam citam liec šo vietu ieņemt triecienā.”

“Nē.” Viņa uzmanīgi pārlicās pār segliem un paglūnēja lejup uz dziļo nogāzi pa kreisi. Tad palūkojās uz stāvo mūri pa labi, kur pret saullēkta debesīm vīdēja robotā nocietinājumu mala. “It kā Orso bītos, ka — kāds varētu mēģināt viņu nogalināt.”

“Viņam ir ienaidnieki?” acīm platām kā apakštasītes tēlotā pārsteigumā noelsās Benna.

“Tikai puse Stīrijas.”

“Tātad... arī mums ir ienaidnieki?”

“Vairāk nekā puse Stīrijas.”

“Bet es tā centos būt ļaudīm tīkams...” Zirgi riksī nesa viņus gar diviem nīgra paskata karavīriem ar žilbinoši nospodrinātiem šķēpiem un tērauda cepurēm. Garā, ieslīpā tuneļa tumsā atbalsojās pakavu duna. “Tagad tev ir tas skatiens.”

“Kāds skatiens?”

“Šodienai joku būs gana.”

“Ak tā.” Viņa juta, kā seja savelkas pazīstamajā, drūmajā izteiksmē.
“Tu vari atļauties smaidīt. Tu esi tas labīnais.”

Aiz vārtiem sākās citāda pasaule; pēc pelēkās nogāzes gaisā vēdīja lavandas smarža un spilgts zaļums. Te bija īsi apcirptu zālāju valstība, kur dzīvzogi ieņēma brīnumainas formas un strūklakas šāva gaisā mirdzošas šlakatas. Noskaņojumu pie katrām durvīm bojāja drūmi sargi, uz kuru baltajiem mēteļiem bija izšūts Talinsas melnais krusts.

“Monza...”

“Jā?”

“Šī varētu būt pēdējā karošanas sezona,” Benna pieglaimīgi iesāka.
“Pēdējā sezona pa putekļiem. Atrādisim kādu ērtāku nodarbošanos! Tagad, kamēr vēl esam jauni.”

“Un kā ar Tūkstoš zobeniem? Nu jau tuvāk desmit tūkstošiem, un tie visi gaida mūsu pavēles.”

“Lai gaida no kāda cita. Viņi mums piedrojas laupījuma dēļ, un to mēs esam šiem devuši pārpārēm. Viņi ir lojāli tikai savai peļņai.”

Viņai nācās atzīt, ka Tūkstoš zobeni nekad nav pārstāvējuši labākos no cilvēkiem vai pat labākos no algoņiem. To lielākā daļa bija kādu nieku labāki par noziedzniekiem. Vairums pārējo bija kādu nieku sliktāki. Taču ne tas bija galvenais. “Dzīvē pie kaut kā ir jāpieturas,” viņa noņurdēja.

“Nesaprotu, kāpēc.”

“Atkal jau tu sāc. Vēl viena sezona, un Viserīna kritīs, Rogonts padošies un no Astoņu savienības paliks tikai sliktas atmiņas. Orso varēs kronēt sevi par Stīrijas karali, bet mēs varēsim ieslīgt aizmirstībā.”

“Mēs esam pelnījuši, ka mūs atceras. Mums varētu piederēt pašiem sava pilsēta. Tu varētu būt cildenā hercogiene Monzkarro no... vienalga kurienes —”

“Un tu būsi bezbailīgais hercogs Benna?” Par to viņa iesmējās. “Tu, muļķa ēzeli. Bez manas palīdzības tu knapi valdi pār savu vēdera izeju. Karošana ir gana briesmīgs arods, uz politiku es neparakstos. Metīsim mieru, kad Orso būs kronēts.”

Benna nopūtās. “Man likās, ka esam algotņi. Koska nekad neturējās pie viena darba devēja.”

“Es neesmu Koska. Turklāt atteikt Talinsas valdniekam nav prātīgi.”

“Tev vienkārši patīk karot.”

“Nē. Man patīk uzvarēt. Vēl tikai viena sezona, un tad varēsim apceļot pasauli. Paviesosimies Vecajā Impērijā. Apkuģosim Tūkstoš Salas. Aizburāsim uz Aduu un pastāvēsim Radītāja nama ēnā. Izdarīsim visu, par ko esam runājuši.” Benna uzmeta lūpu kā ikreiz, kad neizdevās panākt savu. Viņš bozās, taču nekad neteica nē. Dažreiz Monzu kaitināja, ka lēmumi allaž jāpieņem viņai. “Tā kā mums abiem iedalīts tikai viens pautu pāris, vai tev nekad nerodas vēlme aizņemties tos sev?”

“Tev tie piestāv labāk. Turklāt tev piešķirtas visas smadzenes. Labāk, lai tas viss paliek vienuviet.”

“Un kas no tā tiek tev?”

Benna viņai plati uzsmaidīja. “Uzvarētāja smails.”

“Nu tad smaidi tālāk. Vēl vienu sezonu.” Viņa izlēca no segliem, sakārtoja zobena jostu, pasvieda pavadu zirgu puisim un apņēmīgi devās uz iekšējā vārtu nama pusi. Bennam nācās pasteigties, lai viņu panāktu, pa ceļam pinoties paša zobenā. Kā cilvēks, kurš pelnīja iztiku karojot, ar ieročiem viņš allaž bijis apkaunojoši neveikls.

Iekšpagalms kalna virsotnē bija sadalīts plašās terasēs, apstādīts ar eksotiskām palmām un tika apsargāts vēl rūpīgāk nekā ārējais pagalms. Tā centrā slējās sena kolonna, kas, kā runāja, atvesta no Skarpija pils, un spoģuļojās ņirbošā, apaļā dīķī, kas pilns sudrabainām zivīm. Stikla, bronzas un marmora plašumi, kas veidoja grāfa Orso pili, ieskāva to no trim pusēm kā milzīgs kaķis, kurš sagrābis ķepās peli. Kopš pavasara gar ziemeļu mūri bija uzbūvēts jauns, plašs spārns, kura dekoratīvo cilņņu virtenes skatam joprojām daļēji sedza stalažas.

“Būvējuši,” viņa ierunājās.

“Protams! Kā lai princis Ario iztiek ar nieka desmit hallēm, kur glabāt kurpes?”

“Mūsdienās vīrietis nevar būt moderns, ja vien viņam nav divdesmit istabu apaviem.”

Benna sarauktu pieri nolūkojās uz paša zeltsprādžotajiem zābakiem. “Man kopā ir ne vairāk kā trīsdesmit pāru. Ārkārtīgi asi izjūtu savu nepilnvērtību.”

“Kā jau mēs visi,” viņa nomurmināja. Gar fasādi rindojās puspabeigtas skulptūras. Grāfs Orso dod žēlastības dāvanas trūcīgajiem. Grāfs Orso dāvā zināšanas tumsoņām. Grāfs Orso sargā vājos no ļaunuma.

“Brīnums, ka nav tādas, kur visa Stīrija laiza viņam pakaļu,” ausī čukstēja Benna.

Viņa norādīja uz daļēji izkaltu marmora bluķi. “Tā būs nākamā.”

“Benna!”

Grāfs Foscars, Orso jaunākais dēls, ar starojošu vasarraibumainu seju kā priecīgs kucēns steidzās ap diķi, kurpēm kraukšķot svaigi nogrābtajā grantī. Kopš Monza bija viņu redzējusi pēdējoreiz, viņš bija nesekmīgi mēģinājis audzēt bārdu, bet retie smilškrāsas rugāji padarīja viņa izskatu vēl puiciskāku. Varbūt viņā bija iedzimis viss ģimenes godīgums, bet labs izskats bija ticis kādam citam. Benna pasmaidīja, apsvieda roku Foscaram ap pleciem un sabužināja viņa matus. No jebkura cita tas tiktu uztverts kā apvainojums, Benna to izdarīja šarmanti un nepiespiesti. Viņam bija ķēriens iepriecināt cilvēkus, un Monzai tas allaž šķita kā burvestība. Viņas talants bija gluži pretējs.

“Vai tavs tēvs jau ir šeit?” viņa pajautāja.

“Jā, un brālis arī. Viņi tiekas ar savu baņķieri.”

“Kāds ir viņa noskaņojums?”

“Ciktāl man zināms, labs, bet jūs pazīstat manu tēvu. Tiesa gan, uz jums abiem viņš nekad nedusmojas, vai ne? Jūs vienmēr nesat labas vēstis. Šodien esat atnesuši labus jaunumus, jā?”

“Vai man viņam izstāstīt, Monza, vai —”

“Borleta ir kritusi. Kantēns ir miris.”

Foscars nepriecājās. Viņam nepiemita kāre uz liķiem kā tēvam. “Kantēns bija godavīrs.”

Monzai šķita, ka tam nepavisam nav nozīmes. “Viņš bija tava tēva ienaidnieks.”

“Bet cilvēks, kuru varēja cienīt. Stīrijā tādu palicis pavisam maz. Viņš patiešām ir miris?”

Benna izpūta gaisu no vaigiem. “Nu, viņa galva ir nocirsta un uzsprausta virs vārtiem, tāpēc, ja vien nepazīsti kādu ellīgi labu ārstu...”

Viņi izgāja cauri augstai arkai, aiz kuras kā imperatora kapenes pletās krēslaina, atbalsu pilna zāle; to pārcirta putekļainas gaismas stabi, kas atdūrās pret marmora grīdu. Tērauda dūrēs satvēruši antikus ieročus, klusā miera stājā stāvēja veci, nospodrināti bruņutērpi. No sienām atbalsojās asi zābaku papēžu klikšķi, un viņiem steidzīgā gaitā tuvojās vīrs tumšā formastērpā.

“Sūdu būšana,” viņai ausī šņāca Benna. “Te ir tas reptilis Ganmārks.”

“Liecies mierā.”

“Nevar būt, ka tas aukstasiņu izdzimtenis ir tik prasmīgs ar zobenu, kā runā —”

“Ir gan.”

“Ja es būtu kaut uz pusi drosmīgāks, es —”

“Tu neesi. Tāpēc liecies mierā.”

Ģenerāļa Ganmārka vaibsti bija savādi maigi, ūsas nošļukušas, blāvās, pelēkās acis allaž ūdeņainas, nepārtraukti liekot viņam izskatīties noskumušam. Klīda baumas, ka viņš izsviests no Savienības armijas par neapdomīgām seksuālām attiecībām ar kādu citu virsnieku un šķērsojis jūru, lai atrastu priekšnieku ar atvērtāku prātu. Ja runa bija par padotajiem, grāfa Orso prāta plašums bija neierobežots, kamēr vien tie pienācīgi veica savu darbu. Viņi abi ar Bennu tam bija labs pierādījums.

Sveicinot Monzu, Ganmārks stīvi palocīja galvu. “Ģenerāle Murkato.” Tad stīvi palocīja galvu Bennas virzienā. “Ģenerāli Murkato. Grāf Foskar, ceru, ka turpināt vingrināties?”

“Trenējos katru dienu.”

“Tad jau vēl izveidosim no jums cīnītāju.”

Benna iespurcās. “Vai nu to, vai arī neciešami garlaicīgu cilvēku.”

“Gan viens, gan otrs jau būtu kā vērts,” ar strupo Savienības akcentu vienmuļi piebilda Ganmārks. “Nedisciplinēts vīrs nav labāks par suni. Nedisciplinēts karavīrs nav labāks par liķi. Patiesību sakot, viņš ir vēl ļaunāks. Liķis neapdraud savus biedrus.”

Benna pavēra muti, bet Monza paguva pirmā. Ja viņam tā labpatīk, par ēzeli viņš sevi varēs pataisīt vēlāk. “Kā pagāja jūsu sezona?”

“Pieliku roku, atturot no jūsu flangiem Rogontu un viņa ospriešus.”

“Aizkavējāt Gauso hercogu?” Benna pasmīkņāja. “Diezgan grūts uzdevums.”

“Man bija vien atbalstoša loma. Komisks pavērsiens varenas traģēdijas gaitā, tomēr ceru, ka skatītāji spēja to novērtēt.”

Viņu soļu atbalsis pieauga, ejot cauri vēl vienai arkai, kas ievada augstā rotundā pašā pils sirdī. Izliektās sienas bija veidotas no plašiem skulptūrām klātiem paneļiem, kuros atveidotas senas vēstures ainas. Kari starp dēmoniņiem un magiem un citas tamlīdzīgas muļķības. Augstu virs galvas uz varenā kupola bija uzgleznotas septiņas spārnotas sievietes negaisa debesīs — bruņotas un dusmīgas. Tās bija likteņdieves, kas nesa cilvēkiem uz zemes to mūžus. Aropellas šedevrs. Viņa bija dzirdējusi, ka, lai to pabeigtu, māksliniekam vajadzējis astoņus gadus. Monzu ikreiz nomāca tas, cik sīkai, vārgai un absolūti nesvarīgai viņai lika justies šī telpa. Tā arī bija iecerēts.

Ātrotne uzkāpa pa varenām kāpnēm, kas bija pietiekami platas, lai pa tām plecu pie pleca kāptu vēl divtik cilvēku. “Un kurp komiķa talants jūs aizveda?” viņa Ganmārkam pajautāja.

“Pa uguns un slepkavību ceļu līdz Purantijas vārtiem un atpakaļ.”

Benna uzmeta lūpu. “Pa īstam arī cīnījāties?”

“Kāpēc gan lai es to darītu? Vai neesat lasījis Stoliku? “Dzīvnieks ceļu līdz uzvarai izcīna —”.”

““Ģenerālis līdz tai aizsoļo,”” Monza pabeidza viņa vietā. “Vai sasmīdinājāt daudzus?”

“Domāju, ka ne ienaidnieka rindās. Smējēju nebija daudz nekur, taču tāds ir karš.”

“Es atrodu laiku smieklīgam,” iestarpināja Benna.

“Dažus sasmīdināt nav grūti. Tas padara viņus par lieliskiem vakariņu biedriem.” Ganmārka mierīgais skatiens sastapa Monzas acis. “Redzu, ka nesmaidāt.”

“Smaidīšu. Kad ar Astoņu savienību būs cauri un Orso būs Stīrijas karalis. Tad visi varēsim kārt zobenus vadzī.”

“Pēc pieredzes zinu, ka zobeni uz āķa ilgi nekarājas. Tiem ir paradums atrast ceļu atpakaļ saimnieka rokās.”

“Nešaubos, ka Orso jūs paturēs dienestā,” sacīja Benna. “Kaut vai pulēt flīzes.”

Ganmārks pat nenoelsās. “Tad viņa ekselencei būs tīrākās grīdas visā Stīrijā.”

Kāpņu galā slējās augstas divviru durvis, rotātas mirdzošām inkrustācijām un grebtām lauvu galvām. Kā uzticams vecs suns pie sava saimnieka guļamistabas to priekšā riņķoja kāds drukns vīrs. Uzticamais Karpjijs, Tūkstoš zobenos visilgāk dienējušais kapteinis, kura platajā, godīgajā, vēju appūstajā sejā vīdēja simt kauju rētas.

“Uzticamais!” Benna sagrāba vecā algotņa plato plaukstu. “Tavā vecumā kāpt kalnā? Vai tev nevajadzētu būt kādā bordelī?”

“Kaut tā būtu.” Karpjijs paraustīja plecus. “Taču viņa ekselence mani izsauca.”

“Un tu, būdams paklausīgs... paklausīji.”

“Tāpēc jau mani sauc par Uzticamo.”

“Kādā stāvoklī palika Borleta?” pajautāja Monza.

“Klusumā. Vairums vīru apmetušies aiz mūriem kopā ar Andišu un Viktu. Nospriedu, ka būtu labāk, ja viņi tur visu nenosvilinātu. Dažus no uzticamākajiem atstāju Kantēna pilī, kur tos pieskata Sesārija. Vecos vilkus, tādus kā es, no Koskas laikiem. Tie ir pieredzējuši vīri bez tieksmēm uz impulsīviem izlēcieniem.”

Benna ieķīķinājās. “Vai gribi teikt, ka viņiem lēni pielec?”

“Lēni, bet pamatīgi. Beigās nonākam, kur vajag.”

“Nu tad iesim iekšā?” Foscars ar plecu atspiedās pret durvīm un atgrūda tās vaļā. Ganmārks un Uzticamais sekoja. Uz sliekšņa Monza mirkli apstājās, mēģinādama savilkt savu skarbāko sejas izteiksmi. Tad pacēla skatienu un ieraudzīja, ka viņai smaida Benna. Monza nedomājot pasmaidīja pretī. Viņa pieliecās un iečukstēja tam ausī.

“Es tevi mīlu.”

“Protams.” Viņš pārkāpa sliekšni, un Monza sekoja.

Hercoga Orso privātais kabinets bija tirgus laukuma izmēra marmora zāle. Gar vienu sienu lepna parādē rindojās atvērti, augsti logi, caur kuriem plūda spēcīga brīze, kas raustīja un čabīnāja košos aizkarus. Aiz

tiem šķietami tukšā gaisā karājās gara terase, no kuras pavērās skats uz kalna virsotnes stāvāko krauju.

Pretējo sienu sedza augsti paneļi, ko apgleznojuši Stīrijas labākie mākslinieki, attēlojot varenākās vēsturiskās kaujas. Tur slaukiem eļļas krāsas triepieniem bija iemūžinātas Stolika, Haroda Lielā, Farana un Verturio uzvaras. Bija grūti pārprast vēstījumu, ka Orso ir jaunākais karalisku veiksminieku virknes mantinieks, lai gan viņa vecvectēvs bijis uzurpators un turklāt vēl arī parasts noziedznieks.

Vislielākā glezna bija pavērsta pret durvīm un slējās vismaz desmit soļu augstumā. Kurš gan cits tas varētu būt, ja ne erchercogs Orso? Viņš sēdēja rumaka mugurā, kas bija saslējies uz pakalķājam. Vadonis ar augstu paceltu mirdzošu zobenu un caururbjošo skatienu bija cieši pievērsies tālajam horizontam, vedot savus vīrus pretī uzvarai Etrejas kaujā. Šķiet, gleznotājs bija palaidis garām, ka toreiz Orso kaujai nebija ne piecdesmit jūdžu tuvumā.

Tomēr, kā viņš ne vienu reizi vien Monzai teicis, — smalki meli vienmēr pārspēj garlaicīgas patiesības.

Pats Talinsas hercogs sēdēja, nolīcis pār rakstāmgaldu, un bija bruņojies nevis ar zobenu, bet gan ar spalvu. Viņam pie sāniem stāvēja garš, kārns vīrs ar līku degunu un noraudzījās lejup tikpat dedzīgi kā maitu lija, kas gaida izslāpušu ceļotāju nāvi. Turpat viņu tuvumā ēnās pie sienas slapstījās liels stāvs. Tas bija Goba, Orso miesassargs, resnu kaklu kā kuilim. Tuvāk zeltītā krēslā zvilnēja hercoga vecākais dēls un mantinieks princis Ario. Viņš sēdēja, vienu kāju pārmetis pār otru, rokā slābani turēja viņa glāzi un neizteiksmīgi izskatīgo seju bija savilcis neizteiksmīgā smaidā.

“Pieķēru šos ubagus blandāmiešus pa pili,” uzsauca Foskars, “un nodomāju, ka jāatved pie tevis izlūgties žēlastības dāvanas, tēvs!”

“Labdarība?” plašajā telpā atbalsojās Orso asā balss. “Neesmu liels tās piekritējs. Jūtieties kā mājās, mani draugi, drīz jums pievērsīšos.”

“Vai tik tā nav Kaprīles miesniece,” nomurmināja Ario, “un viņas mazais Benna arī.”

“Jūsu augstība. Labi izskatāties.” Monza nodomāja, ka viņš izskatās pēc noļukuša krāna, taču paturēja to pie sevis.

“Tu arī, kā vienmēr. Ja visi karavīri izskatītos kā tu, varbūt es pat justu kārdinājumu pats iet karā. Jauns nieciņš?” Ario laiski novēzēja savu dārglietām apkrauto plaukstu Monzas rubīna gredzena virzienā.

“Trāpījās pa rokai, kad ģērbos.”

“Kaut es būtu bijis klāt. Vīnu?”

“Uzreiz pēc saullēkta?”

Viņš smagiem plakstiem pavērās uz logu pusi. “Man vakarnakts vēl nav beigusies.” It kā miega bads būtu kāds varonīgs sasniegums.

“Es neatteikšos.” Benna jau lēja sev glāzē, vienmēr gatavs izrādīties. Visdrīzāk stundas laikā viņš jau būs piedzēries un sevi apkaunos, bet Monza bija nogurusi tēlot viņa māti. Viņa pagāja garām monumentālajam kamīnam, ko balstīja Juvena un Kanēdīasa figūras, un devās Orso rakstāmgalda virzienā.

“Parakstiet šeit, šeit un šeit,” teica kārnais vīrs, ar kaulainu pirkstu norādīdams dokumentos.

“Tu taču pazīsti Mofisu, vai ne?” Orso saskābis meta skatienu tā virzienā. “Viņa rokās ir mana pavada.”

“Allaž esmu bijis pazemīgs jūsu kalps, ekselence. Valinta un Balka banķieru nams piekrit tālākam aizdevumam uz vienu gadu, pēc kura viņi ar nožēlu būs spiesti iekasēt procentus.”

Orso nosprauslājās. “Varu derēt — kā mēris nožēlo miroņus.” Viņš uzšņāpa pēdējā paraksta cilpas un nosvieda spalvu. “Katrs kādam klanās, vai ne? Neaizmirstiet nodot saviem priekšniekiem manu bezgalīgo pateicību par viņu dāsnumu.”

“Tiks izdarīts.” Mofiss savāca dokumentus. “Ar to mūsu tikšanās ir galā, jūsu ekselence. Ja gribu noņert vakara paisumu ceļam uz Rietumostu, man jādodas tūlīt pat —”

“Nē. Vēl brīdi palieciet. Mums ir vēl kas apspriežams.”

Mofisa nedzīvais skatiens pievērsās Monzai, tad atgriezās pie Orso. “Kā jūsu ekselencei labpatik.”

Grāfs veikli piecēlās no galda. “Tagad pievērsīsimies kam priecīgākam. Vai nes labas vēstis, ko, Monzkarro?”

“Tieši tā, jūsu ekselence.”

“Ak, ko gan es bez tevis iesāktu?” Kops viņa to redzējusi pēdējo reiz, Orso melnajos matos bija parādījušies tēraudpelēki pavedieni un varbūt krunciņas acu kaktiņos kļuvušas dziļākas, taču šī vīra valdonīgā aura bija tikpat iespaidīga kā vienmēr. Viņš pieliecās un noskūpstīja Monzu uz abiem vaigiem, tad iečukstēja viņai ausī: “Ganmārks karavīrus vada gana labi, taču kā vīram, kurš sūkā krānus, viņam nav ne mazākās humora izjūtas. Nāc svaigā gaisā, pastāstīsi man par savām uzvarām.” Viņš ar vienu roku apņēma Monzas plecus un garām vīpsnājošajam princim Ario pa atvērtajām durvīm izveda viņu uz augstās terases.

Nu jau saule kāpa augstāk, un gaišā pasaule bija pilna krāsu. Debesīs vairs nekvēloja asinis, tās bija spilgti zilas, un augstu virs galvas lēni slidēja balti mākoņi. Lejā galvu reibinošas nogāzes pakājē caur mežu ielejā vījās upe, spējā straume, sudrabortai gaismai uzvizot ūdenī, aiznesa gaiši zaļas, kvēloši oranžas, blāvi dzeltenas un nikni sarkanas rudens lapas. Austrumos mežs piekāpās apstrādātiem laukiem kā četrstūrainiem ielāpiem, kur zaļie bija atstāti papuvē, uzartā, bagātīgā zeme vīdēja melna, bet labība — zeltaina. Vēl tālāk upe sastapās ar jūru, sazarodamās plašā, salām piekaisītā deltā. Tur Monza tik tikko nojauta sīku tornīšu, ēku, tiltu un mūru apveidus. Varenā Talinsa nebija lielāka par viņas ikšķa nagu.

Viņa samiedza acis vēsmā un atglauda no sejas matus. “Šis skats man nekad neapnīk.”

“Kā citādi? Tā dēļ es šo sasodīto pili uzcēlu. Te vienmēr varu patūrēt acis savus pavalstniekus, kā vērīgs vecāks uzraudzītu bērnus. Lai būtu drošs, ka spēlējoties tie nesavainosies, tu taču saproti.”

“Jūsu ļaudīm paveiciet ar tik taisnīgu un gādīgu tēvu,” viņa meloja, aci nepamirkšķinot.

“Taisnīgu un gādīgu.” Orso domīgi vērās uz jūru tālumā. “Vai tev šķiet, ka vēsture mani atcerēsies tādu?”

Monzai šķita, ka tāda iespēja ir ārkārtīgi niecīga. “Ko teica Bjalovelds? “Vēsturi raksta uzvarētāji.””

Hercogs paspieda viņas plecu. “Tas viss, turklāt vēl labi izglītota. Ario ir gana godkārīgs, taču viņam trūkst izpratnes. Es būtu pārsteigts, ja viņš vienā paņēmienu spētu izlasīt uzrakstu uz ceļa zīmes. Viņam rūp

tikai maukošanās. Un kurpes. Tikmēr mana meita Terēza lej rūgtas asaras, jo esmu izprecinājis viņu karalim. Es zvēru, ja par līgavaini būtu piedāvājis vareno Evu, viņa būtu čikstējusi pēc savam augstajam stāvoklim piemērotāka vīra.” Viņš smagi nopūtās. “Neviens no maniem bērniem mani nesaprot. Vai zini, mans vecvectēvs bija algoznis. Šo faktu pieminu nelabprāt.” Lai gan to viņš Monzaī stāstīja vai katru otro tikšanās reizi. “Vīrs, kurš savu mūžu nebija lējis ne asaras un kājās vilka, ko pagādās. Necilas izcelsmes karotājs, kurš ar sava zobena un prāta asumu sagrāba varu Talinsā.” Cik Monza bija dzirdējusi, drīzāk ar trulu bezkaunību un nežēlību. “Mēs ar tevi esam no viena koka tēsti. Mēs esam radījuši sevi no nekā.”

Orso bija dzimis Stīrijas bagātākajā hercogistē un smagi strādājis nebija nevienam sava mūža dienu, taču Monza iekoda mēlē. “Jūs mani pārāk pagodināt, jūsu ekselence.”

“Mazāk, nekā esi pelnījusi. Tagad pastāsti man par Borletu.”

“Vai dzirdējāt par kauju uz Augstā krasta?”

“Dzirdēju, ka iztrenkāja Astoņu savienības armiju tāpat kā pie Sal-dajām priedēm! Ganmārks teic, ka grāfa Saljēra armija bijusi trīsreiz lielāka par mūsējo.”

“Skaitļiem nav nozīmes, ja tie ir slinki, slikti sagatavoti un tos komandē idioti. Armija, ko veidoja Borletas zemnieki, Afoijas kurpnieki un Viserīnas stikla pūtēji. Amatieri. Domādami, ka esam tālu, viņi izveidoja nometni pie upes un tikpat kā neizlika sargus. Naktī pietuvojāmies no meža un saullēktā pārsteidzām tos, pirms šie bija paguvuši uzvilkt bruņas.”

“Varu iztēloties Saljēru, to resno cūku, izveļamies no gultas, lai ņemtu kājas pār pleciem!”

“Uzbrukumu vadīja Uzticamais. Ātri viņus salauzām un pārtvērām viņu krājumus.”

“Man stāstīja, ka zeltainos kukurūzas laukus nokrāsojāt sarkanus.”

“Viņi teju necīnījās. Desmitkārt vairāk vīru noslika, mēģinot pār-peldēt upi, nekā krita kaujā. Vairāk nekā četrūkstoš gūstekņu. Daži izpirkumi tika samaksāti, citi — nē, un daži vīri tika pakārti.”

“Un nenobira ne asaras, ko, Monza?”

“Noteikti ne manējās. Ja tik ļoti gribēja dzīvot, viņi būtu varējuši padoties.”

“Tāpat kā Kaprilē?”

Viņa raudzījās tieši Orso melnajās acīs. “Glūži tāpat kā Kaprilē.”

“Tātad Borleta ir ielenkta?”

“Jau kritusi.”

Hercoga seja atplauka kā mazam zēnam dzimšanas dienas rītā. “Kritusi? Kantēns padevās?”

“Kad ļaudis padzirdēja par Saljēra sakāvi, viņi zaudēja cerību.”

“Un tauta bez cerības kļūst bīstama pat republikā.”

“It sevišķi republikā. Satrakots pūlis izrāva Kantēnu no pils, pakāra viņu no visaugstākā torņa, atvēra vārtus un nodeva sevi Tūkstoš zobenu žēlastībā.”

“Ha! Viņu nokāva tie paši ļautiņi, kuru brīvību viņš tā centās saglabāt. Lūk, vienkāršās tautas pateicība, ko, Monza? Kantēnam būtu vajadzējis pieņemt naudu, ko viņam piedāvāju. Tas būtu izmaksājis mazāk mums abiem.”

“Ļaudis pa galvu pa kaklu metas kļūt par jūsu pavalstniekiem. Esmu devusi pavēles iespēju robežās viņus saudzēt.”

“Ak tad žēlsirdība?”

“Žēlsirdība ir tā pati glēvulība,” viņa atcirta. “Taču jūs gribat viņu zemi, nevis dzīvības, vai ne tā? Miroņi nevar nevienam pakļauties.”

Orso pasmaidīja. “Kāpēc mani dēli neņem vērā manas mācības, kā tu? Pilnībā piekritu. Pakar tikai vadoņus. Un Kantēna galvu virs vārtiem. Nekas tā nemudina uz paklausību kā labs piemērs.”

“Jau pūst kopā ar paša dēlu galvām.”

“Smalki pastrādāts!” Talinsas valdnieks sasita plaukstas, it kā ziņas par pūstošām galvām būtu jaukāka mūzika, ko viņš dzirdējis. “Kādi ir ieguvumi?”

Rēķinu vešana bija Bennis lauciņš, un tagad viņš pienāca, izvilkdams no krūšu kabatas salocītu papīra lapu. “Pilsēta tika iztīrīta, jūsu ekselence. Tika izplēstas visas ēkas, uzlauztas visas grīdas, pārmeklēts katrs cilvēks. Saskaņā ar mūsu līgumu ir spēkā parastie nosacījumi. Ceturtdaļa

vīram, kurš to atradis, ceturtdaļa viņa kapteinim, ceturtdaļa ģenerāļiem,” un viņš zemu paklanījās, atlocīja papīru un sniedza to Orso, “un ceturtdaļa mūsu cildenajam darba devējam.”

Skatienam slīdot pār skaitļiem, Orso smaidis pletās arvien plataks. “Lai svētīts ceturtdaļu likums! Ar to pietiks, lai jūs varētu pie manis dienēt vēl nedaudz ilgāk.” Viņš nostājās starp Monzu un Benu, maigi uzlika roku katram uz pleca un ievada viņus iekšā. Viņi piegāja pie melnā, apaļā marmora galda telpas centrā un lielās kartes, kas uz tā izklāta. Tur jau pulcējās Ganmārks, Ario un Uzticamais. Resnās rokas uz krūtīm sakrustojis, Goba joprojām stāvēja ēnās. “Kā ar mūsu kādreizējiem draugiem un tagadējiem nāvīgajiem ienaidniekiem — Viserīnas nodevīgajiem pilsoņiem?”

“Lauki ap pilsētu ir nodedzināti gandrīz līdz pašiem vārtiem.” Pāris reizes pavicinot pirkstu, Monza bija sējusi laukos postu. “Zemnieki ir aizbēguši, lopī nokauti. Resno hercogu Saljēru sagaida liesa ziema un vēl liešsāks pavasaris.”

“Viņam nāksies paļauties uz cildeno hercogu Rogontu un viņa ospriešiem,” ar tikko jaušamu smaidu piebilda Ganmārks.

Princis Ario pavīpsnāja. “No Osprijas allaž nāk daudz runu, bet maz palīdzības.”

“Jūsu ekselence, Viserīna ir gatava iekrist mums klēpī nākamgad.”

“Un līdz ar to būs izrauta sirds no Astoņu savienības krūtīm.”

“Stīrijas kronis būs jūsu.”

Kroņa pieminēšana izvilināja no Orso vēl platāku smaidu. “Un par to mums jāpateicas tev, Monzkarro. To es neaizmirsīšu.”

“Ne tikai man.”

“Pie joda tavu pieticību. Savu lomu ir spēlējis Benna, mūsu labais draugs ģenerālis Ganmārks un arī Uzticamais, taču nav noliedzams, ka tas ir tavs darbs. Tava neatlaidība, tava izlēmība, tava spēja rīkoties bez vilcīnāšanās! Tev tiks sarīkots liels triumfa gājiens, gluži kā Aulkas senajiem varoņiem. Tu jāsi pa Talinsas ielām, un mana tauta apbērs tevi rožu ziedlapiņām, svinot tavas daudzās uzvaras.” Benna plati smaidīja, taču Monza nespēja viņam pievienoties. Viņai šādi apsveikumi nekad nebija īpaši patikuši. “Tev viņi uzgavilēs daudz skaļāk nekā man, savam likumīgajam

valdniekam, kuram ir tik daudz ko parādā.” Šķīta, ka Orso smaidis pagaist, un bez tā viņa seja izskatījās nogurusi, skumja un veca. “Patiesībā viņi gaviļēs nedaudz par skaļu.”

Viņa ar acs kaktiņu manīja niecīgu kustību, pietiekami ātri, lai instinktīvi paceltu roku.

Ap to šņākdama cieši nostiepās stieple, smacējoši cieši piespiezdama plaukstu viņai zem zoda.

Benna skatījās uz priekšu. “Mon —” Uzzibsnīja metāls, un princis Ario iedūra Bennam no mugurpuses. Viņš netrāpīja rīklē, bet gan tieši zem auss.

Orso uzmanīgi atkāpās, uz grīdas flīzēm pašķīda sarkanas lāses. Foskaram atkāpās žoklis, un no rokas izkritusi viņa glāze sašķīda uz grīdas.

Monza centās iekliegties, taču no pusaizspiestās balsenes izgrūda tikai gārdsienu, līdzīgu cūkas kviecienu. Ar brīvo roku viņa taustījās pēc sava dunča roktura, taču kāds sagrāba plaukstu locītavu un turēja to kā spilēs. Pie kreisā sāna cieši piespiedies stāvēja Uzticamais Karpījs.

“Piedod,” tas nomurdēja viņai ausī, izvilka no maksts viņas zobenu un ar šķīdoņu aizsvieda to pāri telpai.

Benna sagrīļojās, gārgdams sarkanas siekalas, vienu plaukstu piespiedis sejai, kur starp bāļajiem pirkstiem sūcās melnas asinis. Otra roka taustījās pēc zobena, bet Ario viņu vēroja kā sastindzis. Viņš nepaguva izvilkt zobenu vairāk nekā pēdas garumā, kad pienāca ģenerālis Ganmārks un raiti, precīzi sadūra viņu — vienu, divas, trīs reizes. Tievais asmens iegrīma Bennas ķermenī un izslīdēja no tā, vienīgā skaņa bija klusā elpa no viņa pavērtās mutes. Uz grīdas garās grīstēs izšļācās asinis, tās tumšos apļos sāka sūkties viņa baltajā kreklā. Benna sagrīļojās uz priekšu, kājas sapinās, un viņš nogāzās zemē, pusizvilktajam zobenam skrāpējoties pa marmora grīdu.

Monza cīnījās, katrs muskulis tricēja piepūlē, taču viņa bija sagrābta bezpalīdzīga kā medū iestigusī muša. Viņa dzirdēja pie auss piepūlē stenam Gobu, tā rugājiem klātā seja berzās gar viņas vaigu un lielais augums silts spiedās pie viņas muguras. Viņa jūta, kā stieple lēni iegriežas kakla sānos, dziļi delnā, kas piespiesta pie rīkles. Monza jūta, kā gar delmu aiz krekla apkaklītes rit asinis.

Benna uz grīdas stiepa roku viņas virzienā. Vēnām izspiežoties uz kakla, viņš pacēlās collu vai divas no grīdas. Ganmārks pasniedzās uz priekšu un caur muguru mierīgi iedūra viņam sirdi. Benna mirkli notrīsēja, tad sašļuka un palika nekustīgi guļam, bālais vaigs bija notriepts sarkans. Zem viņa pletās tumšu asiņu lāma, kas ritēja pa plaisām grīdas flīzēs.

“Nu ko.” Ganmārks pieliecās un noslaucīja zobenu Bennas krekla mugurā. “Ar to nu būtu cauri.”

Mofiss vēroja ar sarauktu pieri. Nedaudz ieintrigēts, nedaudz aizkautināts, viegli garlaikots. Kā pētīdams skaitļu virkni, kurā ieviesusies kāda kļūda.

Orso norādīja uz liķi. “Atbrīvojies no tā, Ario.”

“Es?” Princis uzmeta lūpu.

“Jā, tu. Un tu vari viņam palīdzēt, Foskar. Jums abiem jāmacās, kas darāms, lai mūsu ģimene saglabātu varu.”

“Nē!” Foskars atkāpās. “Es tajā nepiedalīšos!” Viņš pagriezās un, soļiem atskatot uz marmora grīdas, izskrēja no telpas.

“Tas zēns ir miksts kā sviests,” noraudzīdamies dēla mugurā, nomurmināja Orso. “Ganmārķ, palīdzi viņam!”

Monzas izvalbītais skatiens sekoja abiem, kamēr tie izvilka Bennas liķi pa terases durvīm — Ganmārks drūms un uzmanīgs pie galvas, bet Ario lamādamies klīrīgi saņēma vienu zābakā ieauto kāju, kamēr otra atstāja aiz viņiem sarkanu sliedi. Viņi uzstīvēja Bennu uz balustrādes un pārvēla pāri malai. Un tad viņa vairs nebija.

“Ā!” ieķērcās Ario, vicinādams vienu roku. “Nolādēts! Tu mani saskrāpēji!”

Ganmārks raudzījās pretī. “Atvainojiet, jūsu augstība. Slepavība mēdz būt sāpīga padarīšana.” Princis meklēja, kur noslaucīt asiņainās rokas. Viņš pasniedzās pēc smagajiem aizkariem pie loga.

“Tur ne!” izsaucās Orso. “Tas ir kantiešu zīds, maksā piecdesmit libras gabalā!”

“Kur tad?”

“Atrodi kaut ko citu vai staigā sarkanām rokām! Dažreiz man jābrīnās, vai tava māte stāstījusi patiesību par tavu izcelsmi, zēn!” Ario saīdzis

noslaucīja rokas kreklpriekšā, kamēr Monza skatījās uz viņu, sejai svīstot gaisa trūkumā. Orso sadusmots pievērsās sievietei — melns, izplūdis stāvs, kas vīdēja caur asarām acīs un sejā krītošajiem matiem. “Vai viņa vēl ir dzīva? Ko tu tur dari, Goba?”

“Sūda stieple aizķērusies aiz viņas plaukstu,” šņāca miesassargs.

“Nu tad atrodi citu veidu, kā viņu piebeigt, muļļa!”

“Tiks izdarīts.” Ar otru roku joprojām sagrābis Monzas apakšdelmu, Uzticamais izvilkta no viņas jostas dunci. “Man patiešām žēl.”

“Vienkārši nodari to!” rūca Goba.

Tēraudam uzzibot gaismas strēlē, tika atvēzēts asmens. Monza ar visu atlikušo spēku uzkāpa Gobam uz kājas. Miesassargs ieņurdējās, palaizdams stiepli vaļīgāk, un viņa rūkdama rāva to prom no sava kakla, spēji izvairoties no Karpija dūriena.

Asmens trāpīja krietni garām mērķim un iedūrās zem viņas apakšējās ribas. Metāls bija auksts, taču šķita nokaitēts kā uguns stars no viņas vēdera līdz pat mugurai. Tas izslīdēja cauri, un gals iebakstīja Gobam vēderā.

“Ā!” Viņš atlaida stiepli, un Monza ievilka gaisu, sāka neprātīgi kliegt, trieca tam ar elkoni, liekot sagriļoties un atkāpties. Uzticamais bija pārsteigts nesagatavots, izvilkdams nazi no viņas auguma, izlaida to no rokas, un tas griezdamies aizslīdēja pa grīdu. Viņa tam spēra, netrāpīja cirkšņos, bet gan pa gurnu, liekot sāpēs saliekties. Monza ķēra pēc dunča viņam pie jostas, izrāva to no maksts, taču roka bija neveikla, un Karpis paspēja sagrābt viņas apakšdelmu, pirms Monzai izdevās ietriekt viņā asmeni. Viņi atiežtiem zobiem lauzās, sēkdami viens otram sejā slienā, un zvārojās turp un atpakaļ, rokām lipīgām no sievietes asinīm.

“Nogalini viņu!”

Atskanēja brakšķis, un viņas galva bija pilna gaismas. Pret galvaskausu atsitās grīda, tā ietricās mugurā. Viņa spļāva asinis, trakie kliezieni pārgāja garā, stieptā gārdzienā, un viņa skrāpēja grīdu ar nagiem.

“Nolāpītā kuce!” Gobas lielā zābaka papēdis triecās pret viņas labo plaukstu, ar brakšķi aiztriecot pa apakšdelmu asas sāpes, izsitot no krūtīm šķebinošas elsas. Zābaks vēlreiz nokraukšķēja pret viņas dūres kauliņiem,

tad pirkstiem, tad uz plauksta locītavas. Bet pret ribām atkal un atkal būsķēja Uzticamā kāja, liekot viņai klepot un drebēt. Sadragātā plauksta izgriezās sānis. Goba trieca pret to papēdi un, kaulus šķeļot, pieplacināja to pie aukstā marmora. Viņa atkrita uz muguras, teju nespēdama paelpot; telpa griezās, gleznotie vēstures uzvarētāji smīnēja, noraugoties viņā no augšas.

“Tu mani sadūri, stulbais kraķi! Tu mani sadūri!”

“Tu pat neesi ieskrambāts, tukšpauri! Vajadzēja viņu stingrāk turēt!”

“Man vajadzētu nodurt jūs abus, nejēgas!” Šņāca Orso balss. “Vienkārsi pabeidziet to!”

Nolaidās Gobas lielā dūre un aiz rīkles pacēla Monzu gaisā. Viņa mēģināja grābt pēc tā ar kreiso roku, taču pa brūcēm sēnā un kaklā bija aizplūduši visi viņas spēki. Neveiklie pirkstu gali tikai atstāja sarkanās švīkas uz tā rugājiem apaugušās sejas. Roka tika atvilkta un spēji izgriezta uz muguras.

“Kur ir Hermona zelts?” atskanēja Gobas raupjā balss. “Kas ir, Murkato? Kur liki zeltu?”

Monza piespieda sevi pacelt galvu. “Nolaizi man pakaļu, mīkstaiss.” Varbūt ne pārāk asprātīgi, toties no sirds.

“Nekāda zelta nekad nav bijis!” aizsvilās Uzticamais. “Esmu tev to jau teicis, cūka!”

“Šītik daudz būs.” Goba vienu pēc otra novirpināja salocītos gredzenus no viņas ļenganajiem pirkstiem, kas jau sāka pietūkt un vērtās nikni violeti, liki un bezveidīgi kā sapuvušas desas. “Tas ir labs akmens,” viņš noteica, paglūnējis uz rubīnu. “Tiesa gan, zēl izniekot kārtīgu miesu. Vai dosiet man kādu mirkli ar viņu? Mirkli vien vajadzēs.”

Princis Ario ieķiķinājās. “Ar ātrumu ne vienmēr būtu jālepojas.”

“Apžēliņ!” Orso balss. “Mēs neesam lopi. Nomet viņu no terases, un beigsim. Es kavēju brokastis.”

Viņa jūta, kā ar nokārtu galvu tiek vilkta. Dzēla saules gaisma. Ļenganām kājām šļūcot pa akmeni, viņa tika pacelta gaisā. Griezās zilās debesis. Augšā uz balustrādes. Elpa skrāpēja nāsīs, trīsēja krūtīs. Viņa locījās, spēra. Ķermenis veltīgi cīnījās, lai paliktu dzīvs.

“Ļaujiet man pārliecināties, ka viņa ir pagalam.” Ganmārka balss.

“Cik drošiem jums jābūt?” caur asiņainajiem matiem viņa neskaidri redzēja Orso grumbaino seju. “Es ceru, ka tu saproti. Mans vecvectēvs bija algoznis. Necilas izcelsmes karotājs, kurš sagrāba varu ar sava zobena un prāta asumu. Es nevaru pieļaut, ka varu Talinsā sagrābj cits algoznis.”

Viņa gribēja iespļaut tam sejā, taču spēja tikai ar asinīm noslienāt pašas zodu. “Ej dir —”

Tad viņa lidoja.

Saplēstais krekls plivinājās un sitās pret kņudošo ādu. Viņa griezās riņķī un riņķī, un pasaule ap viņu kūleņoja. Zilas debesis ar mākoņu lēkšķēm, melni torņi kalna galā, pelēka klinta siena, kas skrēja garām, dzeltenzaļi koki un zaigojoša upe, zilas debesis ar mākoņu lēkšķēm un atkal, atkal, arvien ātrāk un ātrāk.

Auksts vējš pluināja matus, rēca ausīs, svelpa starp zobiem kopā ar pārbiedēto elpu. Tagad viņa redzēja ikkatru koku, katru zaru, katru lapu. Tie metās viņai virsū. Monza pavēra muti, lai iekliegtos —

Sīki zariņi ķēra, grāba, cirta viņai. Kāds nolauzts zars parāva viņu otrādi. Krītot arvien zemāk, zemāk, visapkārt brakšķēja un lūza koki, un viņa nokrita kalna pakājē. No trieciena salūza kājas, pret cieto zemi sašķīda plecs. Taču tā vietā, lai izšķaidītu smadzenes pret akmeņiem, viņa tikai salauza žokli pret brāļa asiņainajām krūtīm, viņa sakropļoto augumu, kas bija iekēries pie kāda koka saknēm.

Un tā Benna Murkato izglāba savas māsas dzīvību.

Viņa atsitās no liķa, par trim ceturtdaļām neko vairs nejudama un, svaidīdamās kā saplēsta lelle, aizripoja lejup pa stāvo nogāzi. Akmeņi, saknes un cietā zeme daudzija, dunkāja un mala viņu, it kā pie darba būtu ķērušies simt veseru.

Ērkšķiem cērtot un plēšot, viņa tika izsviesta cauri krūmu pudurim. Zemes un lapu mākonī Monza vēlās un vēlās pa slīpo zemi. Viņa pārvēlās pār kāda koka sakni un atsitās pret sūnām apaugušu akmeni. Tad lēni slīdot apstājās, nokritusi uz muguras, un palika guļam.

“Haaarrrrhhh...”

Apkārt grabēja akmeņi, sprunguļi un grants. Lēni nosēdās putekļi. Viņa dzirdēja vējā čīkstam zarus, čabam lapas. Vai varbūt tā bija pašas elpa, kas čīkstēja un brakšķēja salauztajā rīklē. Caur melniem kokiem zibēja saules gaisma, kas dūrās vienā acī. Otra bija satumsusi. Zumēja mušas, kas zibēja un ladinājās siltajā rīta gaisā. Viņa bija iekritusi Orso pils virtuvju atkritumos. Bezpalīdzīga izplājusies starp pūstošiem dārzeniņiem, ēdiena pārpalikumiem un smirdošiem gaļas atgriezumiem no pagājušā mēneša bagātīgajām maltītēm. Izmesta mēslainē.

“Haaarrhhh...”

Saraustīta, neapzināta skaņa. Viņa gandrīz kaunējās, ka tādu izdveš, taču nespēja apklust. Dzīvnieciskas šausmas. Ārprātīgs izmisums. Mīroņu vaidi ellē. Acs izmisīgi šaudījās uz visām pusēm. Viņa redzēja, kas palicis pāri no labās rokas — bezveidīgs violets cimds ar asiņainu švīku sēnā. Viens pirksts viegli trīsēja. Tā gals teju skāra nobrāzto elkoņa ādu. Apakšdelms bija pārlocīts pusē, caur asiņaino zīdu kā nolauzts zars spraucās pelēks kauls. Tas neizskatījās īsts. Kā lēta teātra butaforija.

“Haarrhhh...”

Tagad viņu sagraba bailes, kas pieblīda lielākas ar katru ieelpu. Viņa nespēja pagriezt galvu. Nevarēja pakustināt mēli mutē. Viņa juta, kā prāta nostūros sāk grauzties sāpes. Briesmīga masa, kas spieda viņu, sadragājot katru viņas daļiņu, arvien stiprāk, stiprāk un stiprāk.

“Haarrhh...aarh...”

Benna bija miris. No trīsošā plakstiņa noritēja asara, un viņa juta, kā mitrums lēni aizslīd pār vaigu. Kāpēc viņa nebija beigta? Kā viņa varēja būt dzīva?

Lūdzu, drīz. Pirms sāpes kļūst spēcīgākas. Lūdzu, kaut tā nāktu drīz.

“Aarrh... ah...ah.”

Lūdzu, nāvi.

I TALINSA

“JA GRIBI LABU IENAIDNIEKU,
IZVĒLIES DRAUGU:
VIŅŠ ZINĀS, KUR CIRST.”

Diāna de Puatjē

